

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
ლიცენზირებისა და ნებართვების სამსახური
SERVICE OF LICENSES AND PERMITS

საქართველო, 0114, თბილისი, გ. გულუას ქ.ა, ტელ.: 72 72 60

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ —77—

“—25—” —10— 2010 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ბუნებრივი აირის საცავი
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შ.პ.ს საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია, თეთრიწყაროს რაიონი, დაბა მანგლისი, სტალინის ქ.№66
3. განხორციელების ადგილი – ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილის მე-13 კმ
4. განაცხადის შემოსულის თარიღი – 06.10.2010წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს სამცხე-საქართველოს ფირმა „გამმა“

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილება

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით შ.პ.ს „საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაცია“-ს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია თ. თბილისში, კახეთის გზატკეცილის მე-13 კმ-ზე მდებარე ბუნებრივი აირის საცავის ფუნქციონირების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. წარმოდგენილი ანგარიშის თანახმად, არ არის განხილული საწარმოს განთავსებისა და ტექნოლოგიის ალტერნატიული ვარიანტები, რადგან საწარმო მოქმედია.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

გაზგასამართი სადგურის სიახლოვეს არსებული მნიშვნელოვანი ობიექტებიდან აღსანიშნავია თბილისის აეროპორტი, რომელიც ობიექტიდან სამხრეთით 1,5 კმ მანძილის დაშორებით მდებარეობს და ცენტრალური საცხოვრო ლაბორატორია, რომლის დაცილება შეადგენს 270 მ-ს. ტერიტორიიდან უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტია ზემო სამგორის სარწყავი სისტემის ქვემო მაგისტრალური არხი, რომელიც მდებარეობს დაახლოებით 320-420 მ მანძილის დაშორებით. უახლოეს საცხოვრებელ ზონამდე მანძილი შეადგენს 500 – 700 მ-ს.

ავტოგაზგასამართი სადგურის კუთვნილი ტერიტორია კეთილმოწყობილია. ტერიტორიის საერთო ფართობი დაახლოებით 8800 მ²-ს შეადგენს. სადგურის ფუნქციონირებისათვის მოწყობილია შემდეგი ობიექტები: საშუალო წნევიანი გაზსადენი; საკომპრესორო; ბუნებრივი აირის საცავის ორი კომპლექტი (გარე და შიდა რესივრები); აირის გასაცემი სვეტ წერტილები; საკომპრესორო ზეთის საწყობი და დამხმარე სათავსი; ზეთშემკრები მიწისზედა რეზერვუარი (1,5 მ³ მოცულობის); სახანძრო წყლის რეზერვუარი (10 ტ. ტევადობის) და მასთან დაკავშირებული ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემა; საპირფარეშო, რომელიც მიერთებულია ხაასენიზაციო ორმოზე; ელ.ენერჯის სატრანსფორმატორო ჯიხური და მეხამრიდები.

ავტოგაზგასამართი სადგურის ბუნებრივი აირით კვება ხდება ალგილობრივი გაზსადენის ქსელიდან (გაზის ტრანსპორტირების კომპანია), რომელიც სადგურს უკავშირდება 100 მმ დიამეტრის დითონის მილით. კომპრესორის ნორმალური ფუნქციონირებისათვის აუცილებელია გაზი მიეწოდოს 5-6 კგ/სმ² წნევით. ოთხ საფეხურად გაზის მიმდევრობითი დაჭირხენის შედეგად კომპრესორში შემოსული გაზის წნევა გაიზრდება 200-220 კგ/სმ²-მდე. შეკუმშვის მეხუთე საფეხურის ბოლოს გაზის წნევა გახდება 220 კგ/სმ² და თბომცველში გავლით გრილდება გარემოს ტემპერატურამდე. შემდეგ ბუნებრივი საწვავი გაზის დროებით შესანახად მიეწოდება მაღალი წნევის რეზერვუარებს, საიდანაც მარაგდება ავტომანქანა.

სადგურის შეუფერხებლად ფუნქციონირებისათვის საჭიროა მაღალი წნევის ბუნებრივი აირის (220 კგ/სმ²) უწყვეტად მიწოდება ავტოგაზგასამართ სვეტზე, რაც გულისხმობს საკომპრესორო სადგურის სისტემატიურ მუშაობას. კომპრესორების მნიშვნელოვანი დატვირთვის გამო საკომპრესორო სადგურის უწყვეტი მუშაობა მკვეთრად ზრდის ავარიული სიტუაციების რისკს. ამის თავიდან ასაცილებლად ტექნოლოგიურ პროცესში მონაწილეობას იღებს ბუნებრივი აირის საცავი, სადაც იქმნება გაზის გარკვეული მარაგი სისტემის უსაფრთხო და უწყვეტი ფუნქციონირებისათვის. საკომპრესორო სადგურში მეოთხე საფეხურზე დაჭირხნილი გაზი მიეწოდება საცავს და იწყება მისი შეესება. როცა გაზის წნევა

მიაღწევს 200-220 კგ/სმ²-ს ავტომატურად იკეტება საცავზე მოწყობილი ვენტილი, ხოლო საკომპრესორო სადგური წყევტს მუშაობას ვიდრე საცავში გაზის წნევა მინიმალურ ზღვრამდე არ დაეცემა. საკომპრესორო სადგურის მუშაობის შეწყვეტის შემდეგ კომპრესორსა და საცავს შორის რჩება დაჭირხეული გაზი, რომლის განტვირთვა აუცილებელია კომპრესორების ხელახლა ჩართვამდე. სისტემის განტვირთვისას გამოდევნილი გაზი ბრუნდება გაზსადენში. ბუნებრივი აირის დაჭირხენის ყოველი ციკლი, სადგურის სრული დატვირთვით მუშაობისას (24სთ-ის განმავლობაში), მფორდება რამდენჯერმე (გაზის რეალიზაციის პროპორციულად).

საწვავ აირზე მომუშავე ავტომანქანა საწვავი აირით გაწვობა-გამართვისთვის დგება ავტოგასამართი სადგურის გაწვობა-გამართვის სვეტთან. სვეტის „პისტოლეტი“ უერთდება ავტომანქანაზე დამონტაჟებულ აირმიმღები სისტემის სპეციალურ კვანძს, ისხნება ავტომანქანაზე დამონტაჟებული აირმიმღები სისტემის ვენტილი, შემდეგ კი გაწვობა-გამართვის სვეტზე დამონტაჟებული აირის მიწოდებული ვენტილი, რის შემდეგაც იწყება ავტომანქანის გაწვობა-გამართვა მისი აირის ბალონების შევსება საწვავი აირით; როგორც კი აირის წნევა ავტომანქანის აირის მიმღებ ბალონებში გახდება 200 კგ/სმ²-ის ტოლი იკეტება გაწვობა-გამართვის სვეტზე არსებული ვენტილი, შემდეგ კი ავტომანქანის აირ მიმღების სისტემის ვენტილი, ხოლო „პისტოლეტის“ ავტომანქანის აირმიმღები სისტემის სპეციალური კვანძიდან მოხსნის შემდეგ დარჩენილი დაბალწნევიანი აირის განქრევა ხდება ატმოსფეროში.

ტერიტორიაზე შემოტანილი საკომპრესორო ზეთის შესანახი რეზერვუარი განთავსებული არ არის. კომპრესორის ზეთი შემოაქვთ 200 ლიტრი ტეკადობის ლითონის კასრებით. გამოყენებული საკომპრესორო ზეთის შესანახად ტერიტორიაზე მოწყობილია 1, 5 მ³ მოცულობის ლითონის რეზერვუარი, რომელსაც ლითონის მილით უკავშირდება საკომპრესორო. კომპრესორებიდან გაუონილი ზეთი თვითღინებით გროვდება რეზერვუარში. ამავე რეზერვუარში გროვდება შემოსული ბუნებრივი აირისაგან საფილტრაჟი დანადგარის მეშვეობით მოცილებული თხიერი მასა (კონდენსატი, წყალი). რეზერვუარს გაანია ბეტონის შემოსულება, რომლის შიდა ტეკადობა აღემატება რეზერვუარის მოცულობის 110%-ს. რეზერვუარის შემოსულების შემთხვევაში შესაძლებელია ნავთობპროდუქტების გავრცელების პრევენცია. შემდგომი გაუვნებლობის მიზნით ზეთშემკრებ რეზერვუარში დაგროვილი ნავთობპროდუქტები ტერიტორიიდან გაიტანება წელიწადში ორჯერ. სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორის საშუალებით.

საცავის ელექტროენერგიით მომარაგება ხორციელდება ქ. თბილისის ელექტრომომარაგების ქსელიდან. ტერიტორიაზე დამონტაჟებულია მცირე ხიმლაგარის ტრანსფორმატორი.

საცავის საქმიანობიდან გამომდინარე წარმოიქმნება საწარმოო ნარჩენები, კერძოდ: ნავთობპროდუქტები – გამოყენებული საკომპრესორო ზეთი და შემოსულ ბუნებრივ აირს მოცილებული თხევადი მასა (კონდენსატი). ორივე ტიპის ნარჩენი თვითღინებით გროვდება ტერიტორიაზე არსებულ რეზერვუარში. წლის განმავლობაში დაგროვილი ზეთის მაქსიმალური რაოდენობა 3 ტონას შეადგენს. ეკოლოგიური აუდიტის შედეგად დაფიქსირდა ზეთით დაბინძურებული გრუნტის რაოდენობა, რომელიც 1 მ³-ს არ აღემატება. დაბინძურებული გრუნტის მოხსნა და რემედიაციისათვის გატანა მოხდება შესაბამისი კონტრაქტორის მეშვეობით. ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ნარჩენებიდან მნიშვნელოვანია გაზეთილი საწმენდი მასალა (სერვისის დასრულების შემდეგ) და ნავთობპროდუქტები. სამუშაო რეჟიმიდან გამომდინარე, ნავთობპროდუქტების რაოდენობა 40-50 კგ-ს შეადგენს. ასეთი სახის სახიფათო ნარჩენების დროულად მოხსნა და მოწყობილი უნდა იყოს ცალკე

სათაგისო და სპეციალური ჯურჯული. ნარჩენების მცირე რაოდენობის გათვალისწინებით მათი საწარმოს ტერიტორიიდან გატანა დაგეგმილია წელიწადში ერთხელ. ლითონის ჯართის რაოდენობად აღებულია მაქსიმუმ 1 ტ. ლითონის ჯართი გადაეცემა სპეციალურ ნებართვის მქონე ორგანიზაცია. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების დროებითი განთავსება გათვალისწინებულია ტერიტორიაზე განთავსებულ პოლიმერული მასალისაგან დამზადებულ ურნებში და შემდგომ გატანილი იქნება ქ. თბილისის დასუფთავების მუნიციპალურ სამსახურის მიერ შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

ობიექტის წყალმომარაგება ხორციელდება ქ. თბილისის წყალსადენის ქსელიდან. წყლის გამოყენება ხდება კომპრესორების გამაგრებულ სისტემაში, სახანძრო რეზერვუარის პერიოდულად შესავსებად და სასმელ-სამკურნელო მისნებისათვის. სახანძრო რეზერვუარის ტევადობა შეადგენს 10 მ³-ს, პერიოდულად ხდება მომსახურე პერსონალის სწავლება სახანძრო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით. სახანძრო რეზერვუარის შევსება ხდება წელიწადში 3-ჯერ, აქედან გამომდინარე წლის განმავლობაში საჭირო წყლის რაოდენობა იქნება 30 მ³.

ობიექტის შესწავლის შედეგად განისაზღვრა შემოქმედების სახეები, კერძოდ: ემისიები ატმოსფერულ ჰაერში; ნიადაგის (გრუნტის) ხარისხის გაუარესება; ნარჩენების წარმოქმნა; შემოქმედება სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაზე და ადამიანის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული პოტენციური რისკები.

წარმოდგენილ გარემოზე შემოქმედების შეფასების ანგარიშში განხილულია: გარემოზე მოხალღანელი ნეგატიური შემოქმედებების შემარბილებელი ღონისძიებები; გარემოსდაცვითი სამეცნიერო მონიტორინგის გეგმები; ტექნოლოგიური ავარიების თავიდან აცილების უსაფრთხოების ზომები და ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში საექსპერტო კომისიის წევრების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები საფუძველად უდევს წინამდებარე დასკვნის მესამე თავს.

III. პირობები

1. საწარმოს ხელმძღვანელობამ საწარმოს ობიექტის ექსპლუატაციის პირობებში უზრუნველყოს:
 - გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის გაცემიდან 3 თვის განმავლობაში დაბინძურებული გრუნტის გაუვნებელყოფა;
 - „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი მავნე ნივთიერებების გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
 - თხევადი (რეზერვუარში დაგროვილი ნარჩენი) და მყარი სახიფათო ნარჩენების უსაფრთხო მართვა;
 - დააწესოს მუდმივი კონტროლი ტექნოლოგიური დანადგარების გამართულ მუშაობასა და საქართველოში მოქმედი უსაფრთხოების სტანდარტების ტექნიკური მოთხოვნების დაცვა.

IV. დასკვნა

შ.პ.ს საქართველოს საერთაშორისო ენერჯეტიკული კორპორაციის მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით ეკოლოგიური ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი (კახეთის გზატკეცილის მე-13 კმ) ბუნებრივი აირის საცავის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი პირობების გათვალისწინების შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუხაზვრელი ვადით.

ლიცენზიებისა და ნებართვების

სამსახურის მფლობელი:

ნიკოლოზ მჭედია

(სამსახური)

